

REHABILITACE OROFACIÁLNÍ OBLASTI

Ludmila Chlupová

*Katedra speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého
v Olomouci*

Gangale, C. D. Rehabilitace orofaciální oblasti. Praha : Grada Publishing, 2004, ISBN 80-247-0534-6

Na začátku roku 2004 obohatila náš knižní trh publikace Debry C. Gangle „Rehabilitace orofaciální oblasti“. Jde o překlad knihy „The source for oral-facial exercises“, která byla vydána nakladatelstvím LinguiSystems, Inc. v roce 2001.

Problematika logopedické rehabilitace je v dnešní době velmi aktuálním tématem. Současná logopedie se stále potýká s nedostatkem odborné literatury, která by detailně zpracovávala problematiku logopedické péče osob s narušenou komunikační schopností a jejich následné rehabilitace. Tato publikace je určena nejen pro odborníky zabývající se rehabilitací v orofaciální oblasti, ale především pro samotné pacienty, kteří mají o tuto problematiku zájem. Publikace může sloužit k motivaci do dalších cvičení. Lze ji také využít jako návod ke cvičení pro samostatnou domácí přípravu před návštěvou logopeda.

Po obsahové stránce je práce velmi zdařilá. Je rozdělena do šestnácti kapitol. Každá kapitola podrobně zpracovává jednotlivé techniky rehabilitace.

První kapitola se věnuje dýchání a vizualizaci, jejichž správné zvládnutí je nezbytné pro uvolnění a začátek rehabilitačních cvičení. Druhá kapitola se zaměřuje na některé otázky komunikace: jak působit pozitivně na pacienta a podporovat jeho chuť komunikovat. Další, třetí kapitola se soustřeďuje na správné držení těla, které může mít negativní dopad na orální komunikaci. Čtvrtá kapitola se zabývá problémem ovládání salivace. Cílem tréninku je ve specificky zaměřených cvičeních ovládnout slinotok, zlepšit mluvu, polykání a celkově zkvalitnit život pacienta. Následující kapitola se orientuje na stimulační terapii, která se používá ke zlepšení kognitivních a motorických dovedností. Jsou zde uváděny příklady sluchové, taktilní, čichové, chuťové, zrakové a vestibulární stimulace. Zejména elektrostimulace významně pomáhá v procesu znovuzískání svalové síly po cévní mozkové příhodě. Stimulace také zahrnuje jednoduchá senzorická cvičení, která jsou účelně vysvětlena a popsána. Šestá a sedmá kapitola probírá techniku masáží a akupresury. Osmá kapitola popisuje cvičení krku a ramen. Devátá kapitola klade do popředí hlasová cvičení a cvičení měkkého patra. Desátá až patnáctá kapitola řeší otázky procvičování jednotlivých částí obličeje, jako jsou tváře, čelisti, rty, jazyk, nos, uši, oči a čelo.

Na konci knihy jsou zařazeny přílohy týkající se úrovně kognitivních funkcí podle Racha, standardizovaných řečových ukázek, vitamínů a minerálů, cílů terapie.

Formální stránka publikace má jak silné stránky tak slabiny. Za velmi zdařilé mohou být považovány názorné kresby jedinců provádějících rehabilitaci. Tyto kresby usnadňují rychlé a správné pochopení obsahu celé knihy.

Za méně zdařilý považuji překlad z anglického originálu do češtiny. Vyskytuje se nadbytečné množství zájmen jako „své, mé, vaše“ které připomínají anglickou syntax. Některé formulace působí nezvykle: „Tváře nepokrčujte a nepohybujte jimi!“ (s.135), nebo „... osoby často pravděpodobně prožili množství neúspěchů...“(s. 57), někdy se doslovný překlad v českém jazyce nepoužívá - např. „ovocná tvrdá lízátka“ (s. 51).

Přes kritizované formální drobné nedostatky je kniha aktuální. Vyplňuje mezeru na našem knižním trhu. Může být užitečným přínosem pro všechny, kteří se zabývají léčbou a rehabilitací pacientů s onemocněním orofaciální oblasti.